

HERMAN MELVILLE

SÚOSTROVIE
MARDI
A CESTA TAM

— ZVÄZOK 1 —

AI PREKLAD

Súostrovie Mardi

a plavba tam

Herman Melville

V dvoch zväzkoch

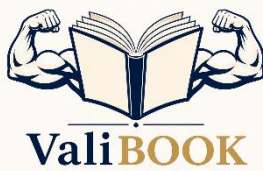
Zväzok I

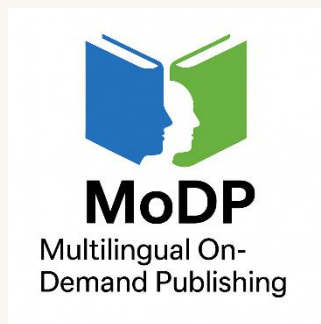
1864

VENOVANÉ

môjmu bratovi

ALLANOVI MELVILLOVI

Súostrovia Mardi

Zväzok I

Autor: Herman Melville

Pôvodný názov: Mardi: and a Voyage Thither. Volume I

Prvé vydanie: New York: Harper & Brothers, 1849

© Slovenské vydanie 2026

ASAP Multilingual Automation

Edícia ValiBOOK

Orchestrácia AI prekladu

Jakub Absolon

Preklad vznikol metódou orchestrácie AI prekladu:

neurónový strojový preklad (NMT),

AI posteditácia (LLM),

bez následnej ľudskej jazykovej alebo štylistickej úpravy výsledného textu.

Použitý NMT systém bol prispôsobený na zachovanie archaizujúceho štýlu, námornej terminológie a ďalších charakteristických znakov pôvodného diela.

Obálka: AI generovaná ilustrácia vo viktoriánskom štýle

Grafická úprava a sadzba: ASAP Multilingual Automation

Predslov k AI prekladu

Držite v rukách experimentálne vydanie románu Súostrovia Mardi od Hermana Melvilla, ktoré bolo preložené pomocou umelej inteligencie. Jeho cieľom nie je nahradiť ľudský literárny preklad, ale overiť možnosti a limity súčasnej umelej inteligencie pri preklade rozsiahleho literárneho diela.

Preklad vznikol metódou, ktorú nazývame orchestrácia AI prekladu. V prvom kroku bol vytvorený pomocou neurónového strojového prekladu (NMT). Ten bol špeciálne prispôbený tak, aby čo najlepšie zachovával archaizujúci charakter Melvillovho jazyka, námornú terminológiu a stylistické osobitosti originálu. V druhom kroku bol celý text posteditovaný veľkým jazykovým modelom s využitím špecializovaného promptovania zameraného na významovú presnosť, konzistentnosť terminológie, štýl a prirodzenosť slovenského jazyka.

Po dokončení AI posteditácie už text nebol človekom jazykovo ani stylisticky upravovaný. Jediným redakčným zásahom bola zmena názvu diela na Súostrovia Mardi.

Celý proces bol navrhnutý tak, aby plne rešpektoval platnú legislatívu Európskej únie týkajúcu sa umelej inteligencie a autorského práva. Vydanie otvorene informuje o použití umelej inteligencie pri vzniku prekladu a nesnaží sa vytvárať dojem, že ide o tradičný ľudský literárny preklad.

Naším cieľom nie je pripraviť prekladateľov o prácu. Práve naopak. Veríme, že správne využitie umelej inteligencie môže umožniť vydávanie väčšieho množstva literárnych diel, najmä takých, ktoré sa dnes z ekonomických dôvodov vôbec neprekladajú. Obrovský potenciál vidíme predovšetkým pri dielach z menších jazykov, ktoré sa k čitateľom dostávajú len výnimočne.

Tento preklad preto nemožno chápať ako konkurenciu umeleckému prekladu. Obsahuje chyby, nepresnosti aj rozhodnutia, ktoré by skúsený literárny prekladateľ nepochybne vyriešil lepšie. Je však autentickým výsledkom súčasných možností umelej inteligencie a môže poslúžiť ako podklad na odborné hodnotenie jej schopností v oblasti literárneho prekladu.

Experimentálny je aj spôsob vydania tejto knihy. Ak čitateľov toto dielo osloví a dostatočný počet z nich si zakúpi aj druhý zväzok, prispajú tým k financovaniu nového, plnohodnotného ľudského umeleckého prekladu. V prípade jeho realizácie bude tento preklad sprístupnený všetkým podporovateľom bez ďalších nákladov.

Umelá inteligencia zásadne mení prekladateľstvo. Nemusí však znamenať ústup ľudskej tvorivosti. Môže sa stať nástrojom, ktorý sprístupní literárne dedičstvo širšiemu okruhu čitateľov a poslucháčov a zároveň pomôže vytvoriť podmienky na vznik nových kvalitných ľudských prekladov.

Ak táto kniha prispeje k odbornej diskusii o budúcnosti literárneho prekladu alebo privedie k Hermanovi Melvillovi nových čitateľov, potom svoj účel splnila.

Jakub Absolon

Vysokoškolský pedagóg, vydavateľ a expert na AI preklady

OBSAH

Predslov k AI prekladu	3
PREDSLOV	13
KAPITOLA I.	14
Noha v strmeni.....	14
KAPITOLA II.	20
Bezvetrie.....	20
KAPITOLA III.....	22
Kráľ za druha	22
KAPITOLA IV.....	28
Rozhovor v oblakoch	28
KAPITOLA V.....	31
Miesta zabezpečené a cestovné kufre zbalené	31
KAPITOLA VI.	34
Osem zvonov	34
KAPITOLA VII.	37
Prestávka.....	37
KAPITOLA VIII.	39
Odrazili sa – velis et remis.....	39
KAPITOLA IX.	43
Vodný svet je celý pred nimi	43
KAPITOLA X.	46
Zhotovujú si striešky a ležadlá a usilujú sa zariadiť si pohodlie	46
KAPITOLA XI.	48
Jarla postihla nemota	48
KAPITOLA XII.....	50
Viac o pobyte v otvorenom člne	50
KAPITOLA XIII.....	51
O Chondropterygii a iných nevzhľadných hordách zamorujúcich Južné moria	51
KAPITOLA XIV.....	55
Jarlove obavy	55
KAPITOLA XV.....	57

Steh včas ušetrí deväť	57
KAPITOLA XVI.	58
Zastihlo ich bezvetrie.....	58
KAPITOLA XVII.	60
V dobrej nálade pokračujú k neznámej zemi	60
KAPITOLA XVIII.....	62
Lord Žralok a jeho pážatá	62
KAPITOLA XIX.	64
Kto tam ide?	64
KAPITOLA XX.	69
Zvuky a predzvesti	69
KAPITOLA XXI.	71
Človek na palube!	71
KAPITOLA XXII.....	74
Čo postihlo brigantínu na Ostrovoch perlorodiek	74
KAPITOLA XXIII.....	81
Odplávajú z ostrova a vyplienia kajutu	81
KAPITOLA XXIV.....	83
Venované Kolégiu lekárov a chirurgov.....	83
KAPITOLA XXV.....	86
Nebezpečenstvo ako zmierovateľ.....	86
KAPITOLA XXVI.	89
Obsahujúca štipku filozofie	89
KAPITOLA XXVII.....	91
V ktorej sa uzatvára príbeh minulosti Parki.....	91
KAPITOLA XXVIII.....	95
Podozrenia rozptýlené a niečo o Kalmúčke	95
KAPITOLA XXIX.....	100
Čo objavili pri ďalšom prehľadávaní lode a k akému rozhodnutiu dospeli	100
KAPITOLA XXX.	106
Náčrt Samou v životnej veľkosti.....	106
KAPITOLA XXXI.....	108

Potulky dole i vo výškach	108
KAPITOLA XXXII.....	111
Xiphius Platypterus	111
KAPITOLA XXXIII.....	115
Otard	115
KAPITOLA XXXIV.....	117
Ako pokračovali v plavbe	117
KAPITOLA XXXV.....	122
Ach, Annatoo!	122
KAPITOLA XXXVI.	126
Parki vypustí dušu	126
KAPITOLA XXXVII.....	129
Opäť sa vydávajú na cestu v Chamois	129
KAPITOLA XXXVIII.....	131
More v plameňoch	131
KAPITOLA XXXIX.....	135
Stretávajú cudzincov	135
KAPITOLA XL.....	141
Otec a synovia	141
KAPITOLA XLI.....	143
Potýčka.....	143
KAPITOLA XLII.	147
Výčitky svedomia	147
KAPITOLA XLIII.....	149
Vstup do stanu	149
KAPITOLA XLIV.	152
Preč!.....	152
KAPITOLA XLV.	156
Spomienky.....	156
KAPITOLA XLVI.....	158
Chamois na potulkách	158
KAPITOLA XLVII.....	161

Yillah, Jarl a Samoa	161
KAPITOLA XLVIII.	163
Čosi pod hladinou	163
KAPITOLA XLIX.	168
Yillah	168
KAPITOLA L.	170
Yillah v Ardaire	170
KAPITOLA LI.	174
Sen sa začína rozplývať	174
KAPITOLA LII.	176
Svet na obzore!	176
KAPITOLA LIII.	180
Chamois na brehu	180
KAPITOLA LIV.	182
Pán zo slnka	182
KAPITOLA LV.	184
Tiffin v chráme.....	184
KAPITOLA LVI.	187
KRÁĽ MEDIA AKO HOSTITEĽ	187
KAPITOLA LVII.	189
TADŽI SA RADÍ SÁM SO SEBOU	189
KAPITOLA LVIII.	193
MARDI V NOCI A YILLAH VO DNE	193
KAPITOLA LIX.	195
ICH RANNÉ JEDLO	195
KAPITOLA LX.	197
Belšaccar na sudcovskom stolci	197
KAPITOLA LXI.	201
INKOGNITO.....	201
KAPITOLA LXII.	203
TADŽI SA UCHYLÚJE DO ÚSTRANIA.....	203
KAPITOLA LXIII.	205

ODO A JEHO VLÁDCA.....	205
KAPITOLA LXIV.	209
YILLAH AKO PRÍZRAK.....	209
KAPITOLA LXV.	212
TADŽI SA ZOZNÁMI S TROMI SPOLOČNÍKMI	212
KAPITOLA LXVI.....	214
ZA PRIAZNIVÉHO VETRA VYPLÁVAJÚ NA ÚSVITE.....	214
KAPITOLA LXVII.....	216
MALÝ KRÁĽ PEEPI	216
KAPITOLA LXVIII.....	219
AKO SA VO VALAPEE HĽADELO NA ZUBY.....	219
KAPITOLA LXIX.....	221
SPOLOČNOSŤ ROZPRÁVA A VRKOČ-BRAD ROZPRÁVA LEGENDU	221
KAPITOLA LXX.....	226
SPEVÁK ZAČÍNA VESLÁRSKOU PIESŇOU A PRICHÁDZA SPRÁVA Z CUDZINY	226
KAPITOLA LXXI.....	229
VYLOŽUJÚ SA NA OSTROVE JUAM	229
KAPITOLA LXXII.....	231
KNIHA Z MOHIHO KRONÍK.....	231
KAPITOLA LXXIII.....	235
EŠTE NIEČO O PRINCOVI	235
KAPITOLA LXXIV.....	236
HLBŠIE V ÚDOLÍ STRETÁVAJÚ DONJALOLA.....	236
KAPITOLA LXXV.....	239
ČAS A CHRÁMY	239
KAPITOLA LXXVI.....	242
PRÍJEMNÉ MIESTO NA ODPOČINOK.....	242
KAPITOLA LXXVII.....	244
DOM POPOLUDNIA	244
KAPITOLA LXXVIII.....	246
BABBALANJA OSAMOTE	246
KAPITOLA LXXIX.....	249

STRED MNOHÝCH KRUHOV	249
KAPITOLA LXXX.....	251
DONJALOLO V LONE SVOJEJ RODINY.....	251
KAPITOLA LXXXI.....	255
V KTOREJ BABBALANJA ROZPRÁVA O PRÍHODE ISTÉHO KARKEKEHO V KRAJINE TIEŇOV	255
KAPITOLA LXXXII.....	258
AKO DONJALOLO VYSLAL NA OKOLITÉ OSTROVY SVOJICH AGENTOV A S AKÝM VÝSLEDKOM	258
KAPITOLA LXXXIII.....	261
NAVŠTEVA PODRIADENÝCH OSTROVOV	261
KAPITOLA LXXXIV.....	262
TADŽI VEČERIA S DVADSIATIMI PIATIMI KRÁĽMI A VŠETCI SA KRÁĽOVSKY ZABÁVAJÚ	262
KAPITOLA LXXXV.....	269
PO HOSTINE	269
KAPITOLA LXXXVI.....	271
O TÝCH DAREBÁKOCH PLUJI	271
KAPITOLA LXXXVII.....	273
NORA-BAMMA	273
KAPITOLA LXXXVIII.....	274
V BEZVETRÍ SA BLÍŽIA HAUTIINI POSLOVIA.....	274
KAPITOLA LXXXIX.....	276
VRKOČ-BRADA ROZPRÁVA O PÔVODE OSTROVA DAREBÁKOV	276
KAPITOLA XC.....	278
NEVŠEDNÁ ZÁBAVA NA OHONOO	278
KAPITOLA XCI.....	280
O KRÁĽOVI UHIOVI A JEHO PODDANÝCH.....	280
KAPITOLA XCII.....	282
BOH KEEVI A PRIEPASŤ MONDO	282
KAPITOLA XCIII.....	284
BABBALANJA VSTÚPI MEDZI MOHIHO A YOOMYHO A YOOMY VYROZPRÁVA LEGENDU	284

KAPITOLA XCIV.	288
O TOM VESELOM STAROM PÁNOVI BORABOLLOVI, O JEHO VESELOM OSTROVE MONDOLDO, O RYBNÍKOCH A O POSMRTNOM ŽIVOTE RÝB	288
KAPITOLA XCV.	293
AKO SA VESELÝ STARÝ PÁN BORABOLLA SMIAL OBOJAKO	293
KAPITOLA XCVI.	297
SAMOA CHIRURGOM	297
KAPITOLA XCVII.	299
VIERA A POZNANIE.....	299
KAPITOLA XCVIII.	301
ROZPRÁVANIE CESTOVATEĽA	301
KAPITOLA XCIX.	303
„MARNEE ORA, ORA MARNEE“	303
KAPITOLA C.	307
PRENASLEDOVATEĽ JE SÁM PRENASLEDOVANÝ	307
KAPITOLA CI.	311
KOSATEC	311
KAPITOLA CII.	312
ODCHÁDZAJÚ Z MONDOLDA	312
KAPITOLA CIII.	314
Ako plávajú ďalej	314
KAPITOLA CIV.	317
V ktorej Babbalanja prednesie diabolskú teóriu a sám na sebe ju dokáže	317

PREDSLOV

Nie je to tak dávno, čo som vydal dve rozprávania o plavbách po Tichom oceáne, ktoré boli na mnohých miestach prijaté s nedôverou. Vtedy mi zišlo na um napísať román o polynézskom dobrodružstve a vydať ho ako román, aby som zistil, či by azda výmysel nebol prijatý ako pravda – do istej miery presný opak mojej predchádzajúcej skúsenosti.

Táto myšlienka sa stala zárodkom ďalších, z ktorých napokon vzniklo Súostrovie Mardi.

New York, január 1849

KAPITOLA LXXXIX.

VRKOČ-BRADA ROZPRÁVA O PÔVODE OSTROVA DAREBÁKOV

Nesúďte veci podľa ich mien. Túto zásadu názorne potvrdzoval ostrov, ku ktorému sme práve plávali.

Volal sa Ohonoo, čiže Krajina darebákov. Kto by si teda nepredstavoval, že je to hniezdo zloduchov a pirátov, hotová Tortuga hemžiaca sa „pobrežnými bratmi“ — mužmi ako Montbars, L'Ollonais, Bartolomeo, Peter z Dieppe a ďalší zúfalci toho istého razenia?

No nebolo to tak. Obyvatelia Ohonoo boli rovnako čestní ako ktokoľvek iný v Mardi. Pravda, ich ostrov niesol podozrivé meno, ale im samým také nepripadalo. Na nič totiž neboli pyšnejší než práve naň. Prečo? Jeho pôvod siahla do pradávnych čias, a keďže bol úctyhodne starý, hrdo sa k nemu hlásili, hoci popierali, že by ešte vystihoval kohokoľvek z ich národa. Dokazovali tým, že slová sú iba algebraické znaky, ktoré neznamenaajú nič iné než to, čo im sami prisúdime. A byť nazývaný jedným často znamená byť niečím celkom iným.

Ako však obyvatelia Ohonoo prišli k svojmu menu?

Počúvajte a Vrkoč-Brada, náš Herodotos, vám to porozpráva.

Pred dávnymi, pradávными časmi boli na Ohonoo vyhánaní všetci korzári, bukanieri, zloději a zločinci zo susedných ostrovov. Keď sa z nich napokon stala pomerne početná obec, rozhodli sa postaviť za svoju dôstojnosť a zaujať popredné miesto medzi národmi Mardi. A tak ako ich predtým vyplienili z okolitých krajín ako burinu, začali teraz plieť sami seba a všetky nežiaduce osoby vyhánali na ďalší ostrov.

Tieto udalosti sa odohrali v takých dávných časoch, že dnes už nikto nevedel, či boli títo druhý raz vyhnaní preto, že boli ešte väčšími ničomníkmi než ostatní, alebo naopak preto, že boli v porovnaní s nimi príliš čestní. Ak platilo to druhé, potom musel zvyšok tvoriť naozaj znamenitú bandu darebákov.

Nech to bolo akokoľvek, spoločenstvo ničomníkov zhromaždilo svojich sivobradých starcov, múdre hlavy a všetkých prefíkancov, ktorých tam bolo neúrekom, vybralo si kráľa a začalo si samostatne viesť svoju politickú domácnosť.

Časom sa tento ľud stal početným a mocným. A čím početnejší a mocnejší bol, tým väčší sa pýšil svojím pôvodom a pri každej príležitosti sa k nemu s rozmanitým chvastaním vracal. Hrdým znakom ich panovníka bola ruka so zahnutým ukazovákom, symbolizujúcim zlodejské sklony jeho predkov.

Toto všetko nám Mohi rozpovedal ešte oveľa obšírnejšie.

„Zdá sa teda, môj pane,“ ozval sa ležiaci Babbalanja, „že obyvatelia Ohonoo vyhlásili poklesky svojich predkov za sväté, hoci tie isté vlastnosti dnes medzi sebou pokladajú za hanebné. Rozdiel však robí čas. Darebák spred tisíc rokov nám pripadá ako znamenitý starý chlapík, plný ducha a zábavy, v ktorého duši sotva bolo trochu zloby, zatiaľ čo dnešný darebák je zamračený ničomník, na ktorom niet nič ospravedlniteľné. Mnohí veľkí zločinci z kroník nášho kronikára sú pre nás hrdinami — svedkom je uzurpátor Marjora.

Áno, čas naozaj robí divy. Zušľachťuje víno i slávu — ba slávu priam vytvára. Naše palmové oštepky robí tmavšími a vzácnejšími, myseľ bohatšou a jasnejšou; necháva dozrievať čerešne i mladé pery; ovenčuje staré zrúcaniny a staré hlavy obrastá brečtanom; dodáva chuť starým jamom a štipľavosť Úvahám starého Bardiannu; z bájak destiluje pravdu a napokon všetko vyhladzuje, zarovnáva, leští, zjemňuje, rozpúšťa a zušľachťuje.

Ved' aj samotné okružle Mardi je vďaka svojej starobylosti lepšie a hodnejšie úcty, a pre ľudí, ktorí majú radi pohodlie, aj príjemnejšie na bývanie. Ach, ak kedysi ležalo v zárodku ako zelené semienko v struku, aká vlhká a beztvará vec to musela byť a aké nepríjemné museli byť stopy jeho nedávneho stvorenia! Prvý človek sa podľa starého Bardiannu musel cítiť ako ten, kto sa nasťahuje do nového domu, v ktorom sú bambusy ešte zelené. Nejestvuje azda v Maramme legenda, že jeho rodinu dlho trápili nádchy a katary?“

„Ó, čas, čas, čas!“ zvolal Yoomy. „Je to čas, starý letný čas, čo urobil starý svet tým, čím je. Čas pokryl staré hory inováťou a ich dávne vrcholy pripravil o vlasy, rozprestrel staré prárie, vypestoval staré lesy a vyhlíbil staré údolia. Čas vyryl vznešené staré korytá pre vznešené staré rieky, zaoblil staré jazerá a prehĺbil staré more! Je to čas —“

„Áno, najvyšší čas prestať,“ prerušil ho Media. „Čo máš ty, spevák, spoločné s úvahami, ktoré nie sú vo veršoch? Prózu prenechaj Babbalanjovi, ten jej má viac než dost.“

„Presne tak,“ povedal Babbalanja. „Yoomy, prekročil si hranice svojho remesla. Môj pán Media dobre vie, že tvojou úlohou je nechať kov v sebe cinkať v drobných ozdobách verša, nie dunieť v surovom ingote.“

KAPITOLA XC.

NEVŠEDNÁ ZÁBAVA NA OHONOO

Pri pohľade zo severu pôsobí Ohonoo, uprostred rozštiepené až k moru, takto: jednu polovicu tvorí rovná planina, druhú tri horské terasy. Ostrov vyzerá ako prvé stupne obrovského schodiska vedúceho k slnku. A ak Vrkoč-Brada hovoril pravdu, kedysi ním skutočne bol.

„Prv než bolo stvorené Mardi,“ rozprával náš pravdovravný starý kronikár, „postavil Vivo, jeden z géniov, z hôr rebrík, po ktorom mohol vystupovať i zostupovať. Jeho základňou bol ostrov Ohonoo. Keď však Vivo putoval sem a tam, ukrytý v oblaku pary, uzrel toľko neprávosti, že sa vo veľkom hneve ponáhľal nahor a cestou spod seba zhadzoval jednotlivé hory. Tie popadali na rozličných miestach do lagúny a vytvorili množstvo ostrovov, dnes zelených a bujných. Spolu s ostrovmi, ktoré vyrástli zo semien zhodených vtákom z mesiaca, tvoria všetky súostrovia vo vnútri útesu.“

Veru, veru, keby som žil dovtedy, kým samotné Mardi zabudne na Mardi, nikdy nezabudnem na výjav, ktorý nás privítal, keď sme sa približovali k brehom Ohonoo. Ved' sa celý ostrov nekúpal v morskom príboji?

Namaľujme si však ten obraz.

Tam na východe, kde sa oceán s hukotom valí proti vonkajšiemu útesu Mardi, stojí oproti prielomu v koralovej hradbe rozštiepené Ohonoo. Jeho planiny sa zvažujú k moru a za nimi sa ako val dvíhajú hory. Tak ako sa pri Juame divé vlny od šíreho mora vrhajú na útesy, pri Ohonoo sa celé batalióny vzdutých vín s ešte väčšou prudkosťou ženú do lagúny a útočia na ostrov ako vojsko vystupujúce z hlbín. No nech útočia akokoľvek odvážne a nech ich útok trvá naveky, staré Ohonoo ich statočne odráža, až je celé more pred ním jediným vírom peny a vodnej triešte. Tak útočili žiarivé rady kyrysníkov pri Waterloo a tak ich odrážala dlhá línia živých hradieb, pri ktorých úpäť ležali telá ako trosky rozhádzané víchricou po morskom pobreží.

Pred prielomom vo vonkajšom útese sa pod hladinu zvažujú široké koralové lavice a vytvárajú plytčinu, na ktorej sa vlny zhromažďujú k útoku. Rútia sa vpred ako vodné delové strely a otriasajú celým útesom, až sa chveje i samotná vodná triešť. A práve vtedy sa plavci z Ohonoo najradšej oddávajú hrám v príboji.

Na túto zábavu je nevyhnutná surfovacia doska: asi päť stôp dlhá, široká ako mužské telo, z oboch strán vypuklá, dokonale vyhladená a na koncoch zaoblená. Je veľmi cenená, po každom použití sa natiera olejom a v dome svojho majiteľa visí na čestnom, dobre viditeľnom mieste.

Stovky kúpajúcich sa zoradia na brehu a vrhnú sa do vody. Ponárajú sa pod vzduté vlny a miera priamo na otvorené more, pričom sa nezastavia, kým nedosiahnu pomerne pokojnú hladinu za pásom príboja. Tam sa položia na dosky a pokojne čakajú na vhodnú vlnu.

Keď ich taká vlna uchváti, ženie ich k brehu, pričom neustále narastá jej objem i rýchlosť, až sa rúti vpred ako vodná stena, hladká a hrozivá ako okraj Niagary. Kúpajúci sa visia na jej zvltnom hrebeni a hľadajú z neho nadol ako z priepasti. Každý sval ich tela pracuje, aby sa udržali na samom vrchole vlny. Keby zaostali, nasledujúce šíky vody by ich pohltili. Keby ich vlna zhodila a vrhla pred seba, kôň, na ktorom sa vezú, by ich neomylné prevälcoval.

Je to ako viesť útok na čele jazdy: človek musí stále napredovať.

Skúsený plavec mení na doske polohu: chvíľu na nej leží obkročmo, vzápätí sa ako jazdec v cirkusovej manéži vzpriami uprostred vodnej triešte a rúti sa k brehu ako človek letiaci vzduchom.

Napokon sa všetko stratí v pene a vodnej pare, keď prerastená vlna vybuchne ako bomba. Plavci sa obrátne vynoria, prepletú sa späť príbojom a ako tulene na Orknejách stoja na brehu, voda z nich steká v prúdoch.

My sme pristáli v pokojnej vode obďaleč od tohto výjavu a vykročili sme vpred. Keď sme narazili na odpočívajúcu skupinu, spýtali sme sa na ich kráľa Uhiu. Ukázali nám ho medzi penivými vlnami. Čoskoro však vyšiel na breh, priblížil sa k nám, objal Mediu a všetkých nás privítal.

Keď sa kúpanie skončilo a blížil sa večer, Uhi a jeho poddaní sa pobrali ku svojim kanoe a my k našim.

Pristáli sme v inej časti ostrova, vydali sa nahor údolím menom Monlova a čoskoro sme sa ubytovali vo veľmi príjemnom sídle nášho hostiteľa.

Onedlho bola prestretá večera. Hoci boli jedlá znamenité a červené víno krúžilo dookola ako spenený hnedák v jazdeckej aréne, všimli sme si, že náš hostiteľ Uhi ostáva zamyslený a mlčanlivý napriek povzbudeniu z vydarenej dennej zábavy i napriek hojnosti dobrého jedla a pitia.

„Môj pane,“ povedal Babbalanja, „nalieva poháre vína, aby z nich pili iní.“

Kráľ Media však zašepkal:

„Hoci je Uhi smutný, my budme veselí, veselí muži.“

A niektorí veselí skutočne boli a veselo sa pobrali na svoje rohože.

KAPITOLA XCI.

O KRÁĽOVI UHIOVI A JEHO PODDANÝCH

Ako sa naňho patrilo, Uhia býval kráľovsky. Jeho strecha bola priestranná a každú noc pod ňou skladalo hlavu sto sluhov. Svoje dievčatá však už dávno prepustil.

Vytrhnúc sa z objatia sirén zvolal:

„Už ma nebudú podkopávať ani vysávať! Môj osud mi rozkazuje. Oblečiem sa do mužnosti. Pri Keevim! Už nikdy neobjímam ženský pás.“

„Od tej chvíle,“ rozprával Vrkoč-Brada, „sa mladý Uhia rozkošatil ako chocholnatý vrchol palmy; stehno mu zmocnelo ako konár baniánu, rameno mu zosilnelo ako chrbtica žraloka a hlas sa mu rozozvučal ako lastúra.“

Odvtedy uprel celú svoju dušu na naplnenie osudu, o ktorom veril, že mu bol prisúdený. Nešlo o nič menšie než o fyzické premiestnenie Ohonoo do stredu lagúny, čím sa malo naplniť staré proroctvo:

„Keď sa istý ostrov pohne zo svojich základov a zastane uprostred pokojných vôd, vtedy sa vládca toho ostrova stane vládcom celého Mardi.“

Úloha bola ťažká, no aká nádherná by bola odmena! Uhia sa teda pustil do diela a celé Ohonoo mu pomáhalo. Nie vlastnými rukami, ale povolávaním čarodejníkov. Dosiaľ však všetko márne. Uhia sa napriek tomu nevzdával nádeje.

Keď sa Babbalanja o tom všetkom dozvedel, povedal Mediovi:

„Môj pane, ak je neprestajné upieranie zraku k niečomu väčšiemu lepšie než spokojnosť s tým, čo človek má, potom by si mal Uhia túto svoju vieru, nech je akokoľvek bláznivá, privinúť k srdcu tak, ako kedysi objímal svoje ženy.

Práve táto viera ho však, môj pane, okráda cez deň o pokoj a v noci o sladké bezvedomie spánku. Keďže sa pokladá za predurčeného vládnuť celému súostroviu, vyčíta bohom, že otáľajú, a preklína svoj osud, akoby ho pripravili o jeho práva — ba akoby mu vyrvali z rúk niečo, čo nikdy nevlastnil.

Nespokojnosť mu zmenšuje obzor, až ho môže obsiahnuť dlaňou.

„Ja, najúbohejší zo všetkých polobohov!“ volá. „Som tu zavretý na tomto bezvýznamnom ostrovčeku, ktorý meria iba sto míľ na päťdesiat, zatiaľ čo desiatky rozľahlých ríš ma neuznávajú za svojho pána.“

A predsa aj Uhiovi závidia.

„Ach!“ narieka Karrolono, jeden z jeho náčelníkov a pán útulného údolia. „Som tu zavretý v tejto biednej cele medzi horami, zatiaľ čo veľký kráľ Uhia vládne celému ostrovu a každej kubickéj míli hmoty, ktorá sa na ňom nachádza.“

Aj Karrolonovi však závidia.

„Aký ťažký a žobrácky údel mi pripadol!“ narieka Donno, jeden z jeho vazalov. „Som tu prikovaný a priskrutkovaný k tejto úbohej plantáži, zatiaľ čo môj pán Karrolono vlastní celé údolie, desať dlhých parasangov od útesov až k moru.“

No aj Donnovi závidia.

„Beda, aký prekliaty osud!“ volá jeho sluha Flavona. „Musím sa celý deň vláčiť, potiť a lopotiť, zatiaľ čo môj pán Donno nerobí nič, iba rozkazuje.“

Iní však závidia Flavonovi a tým, ktorí závidia jemu, zasa závidia ďalší. Takto to pokračuje až k úbohému Mantovi, pripútanému na lôžko, ktorý zomierajúc od hladu vzdychá:

„Aký som len opustený nešťastník! Tu biedne hyniem, zatiaľ čo toľkí žobráci sa túlajú po svete a predsa žijú!“

Mantovi však už určite nikto nezávidí!

Ale áno — závidí mu sám veľký Uhia.

„Ach!“ volá kráľ. „Mňa tu sužuje a trápi ctižiadosť. Nemám pokoj vo dne ani v noci a spánky mi odiera táto prekliata koruna, zatiaľ čo bezvýznamný Manta pokojne vypúšťa dušu a niet nikoho, kto by ho obťažoval.““

Márne sme však blúdili po ostrove hore-dolu a nazerali do jeho najskrytejších zákutí. Yillah tam nebola.